

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

SERVEI D'OBSTETRÍCIA DE L'HOSPITAL DE MATARÓ (CSdM)

CONSORCI SANITARI
DEL MARESME

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

AUTORES

Alba Llobera Sanz (llevadora, Hospital de Mataró i ASSIR Mataró-Maresme); Ana Maria Masó Martínez (llevadora, Hospital de Mataró); Maria Pons Maresma (llevadora, Hospital de Mataró i ASSIR Mataró-Maresme); Montserrat Pujol Abajo (llevadora, Hospital de Mataró); Josefa Solé Suau (ginecòloga-obstetra, Hospital de Mataró).

VERSIÓ

Octubre de 2015.

MÉS INFORMACIÓ

Bloc Obstètric de l'Hospital de Mataró
937 417 700, ext. 2120

INTRODUCCIÓ

El *Pla de naixement* és un document en el qual la dona i la seva parella poden expressar els seus desitjos i expectatives sobre el procés del part i el puerperi precoç, que també pot servir de guia als professionals sanitaris per comprendre la voluntat i les preferències de la gestant.

El *Pla de naixement* s'ha d'entendre com un document flexible, en què la gestant pot modificar qualsevol de les preferències expressades prèviament segons la seva voluntat.

Cal tenir present, però, que les expectatives i el pla de naixement estan subjectes a la situació clínica de la mare i el nadó, per la qual cosa es poden produir desviacions si l'evolució del part ho requereix. En aquest cas, i sempre prèvia informació i consentiment de la gestant, el personal sanitari intervindrà de la manera més oportuna per mantenir el benestar de la mare i el nadó.

L'Hospital de Mataró és un centre generalista de nivell II públic i docent. L'equip que conflueix en el bloc obstètric de la sala de parts està format per llevadores, obstetres, pediatres, anestesistes, infermeres, auxiliars d'infermeria, zeladors i professionals en formació.

La llevadora és el professional de referència per a la dona i per a la seva parella durant el procés del part normal i d'assistència al nou-nat, que treballa sempre i en tot moment en col·laboració amb l'equip mèdic d'obstetres, pediatres i anestesistes.

Tot l'equip de professionals sanitaris que intervenen en els moments pròxims al naixement es comprometen a respectar el seu pla de naixement.

Li preguem que entregui aquest document degudament omplert a la llevadora de l'Hospital en el moment de l'ingrés hospitalari.

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

NOM DE LA GESTANT:

1. ATENCIÓ GENERAL DURANT EL PART I EL NAIXEMENT

Entenem que el part espontani és un procés fisiològic. Per tant, la premissa al nostre centre és intervenir només en les situacions en què aquest es desvia de la normalitat.

Amb l'objectiu centrat a vetllar per la seguretat de la mare i el nounat, l'equip de professionals avalua en tot moment l'evolució del procés i adapta les seves cures a la situació canviant. Aquestes cures o intervencions practicades durant el treball de part estan basades en termes d'eficàcia, seguretat i oportunitat segons l'evidència científica actual, fugint d'intervencions rutinàries o innecessàries que no aportin benefici a la mare, al nounat i al pare.

En tot moment afavorim que la gestant i la seva parella, amb l'assessorament dels professionals, puguin participar en la presa de decisions segons les seves necessitats i preferències.

2. ACOMPANYAMENT DURANT EL PART I EL NAIXEMENT

La dona pot estar acompanyada de la seva parella o de la persona de confiança que hagi decidit durant tot el procés.

Per afavorir l'ambient d'intimitat i tranquil·litat que el naixement necessita, i atès l'espai físic disponible al bloc obstètric de la sala de parts, la dona només pot tenir un acompanyant.

- M'agradaria que el meu acompanyant,, pogués estar amb mi durant tot el procés del part i naixement del meu fill.*

3. PROFESSIONALS DE L'EQUIP

La dona i la seva parella són informats en tot moment tant del nom dels professionals que els atenen com de la seva categoria professional.

Tindrem cura que durant tot el treball de part, i en concret en el naixement, només hi hagi el nombre de professionals adequat per afavorir un entorn íntim i còmode per a la parella.

- M'agradaria que es tingués especial cura a limitar el nombre de professionals assistents al naixement.*
- No tinc preferències al respecte.*

Tot i que es poden produir canvis de torn, procurarem que l'evolució del procés sigui valorada pel mateix equip de llevadora i obstetre per tal d'afavorir una relació de confiança mútua entre la parella i l'equip.

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

Som un hospital docent, per la qual cosa és possible que durant el seu procés hi hagi presents professionals en formació, sota la supervisió dels seus responsables.

4. PROCEDIMENTS

Quan ingressi al nostre centre li col·locarem un accés venós (via) com a mesura de seguretat en cas que li haguem d'administrar alguna medicació de manera urgent. Si durant el treball de part pren líquids i no hem d'iniciar cap tractament, mantindrem la via sense connectar a cap classe de sèrum per no impedir la seva lliure mobilitat. En cas que calgui administrar-li algun medicament durant el part, la informarem i li explicarem el motiu prèviament.

No li practicarem de forma rutinària:

- Rasura perineal.
- Aplicació d'ènema.
- Ruptura artificial de la bossa de les aigües.
- Administració d'oxitocina durant la dilatació.
- Episiotomia.

Farem la valoració del benestar fetal mitjançant un monitor de registre cardiotocogràfic (RCTG), de manera intermitent o contínua i amb monitor sense fil o convencional, segons el moment del part i el criteri del professional que avaluï el benestar fetal. En qualsevol situació li oferirem mesures de confort durant el procés.

- M'agradaria que durant els controls del benestar fetal em permetessin fer servir una pilota de part per afavorir el meu confort.*
- M'agradaria que durant els controls del benestar fetal tinguessin cura de no mantenir el volum del batec fetal a un nivell massa elevat.*
- M'agradaria poder utilitzar el monitor sense fil durant els controls del benestar fetal per permetre la meua mobilitat (estar dreta, caminar...) durant el procediment.*
- No tinc preferències al respecte.*

5. ESPAI FÍSIC DURANT EL TREBALL DE PART I EL NAIXEMENT

La sala de parts consta de tres sales de dilatació i dos paritoris.

A la sala de dilatació, la gestant disposa d'una habitació individual com a espai personal i privat amb un llit articulad, una cadira i un bany amb dutxa. La gestant i el seu acompanyant s'estaran en aquest espai durant el període de la dilatació (fins a 10 cm) i potser també, sempre tenint en compte les característiques del part, quan neixi el nadó.

En cas que li practiquem una cesària, el quiròfan està ubicat al mateix bloc obstètric.

- M'agradaria, si fos possible, que la dilatació i el naixement del nadó siguin a la mateixa habitació.*
- M'agradaria passar al paritori (sala quirúrgica) per al naixement del meu nadó.*
- No tinc preferències sobre el lloc del naixement.*

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

Afavorirem la seva mobilització dins de la sala de dilatació i respectarem en tot moment les postures i canvis de posició que triï, compatibilitzant-los amb la necessitat, per part dels professionals, d'oferir seguretat maternofetal.

Li oferirem pilotes de part (esferodinàmia) i altres dispositius per afavorir el seu confort (termoteràpia, dutxa, il·luminació de baixa intensitat...).

Tant si el naixement té lloc a la sala de dilatació com al paritori, l'acompanyant hi pot estar present.

- M'agradaria poder utilitzar pilotes de part (esferodinàmia) durant la dilatació i el part.*
- M'agradaria poder fer ús de la dutxa com a mesura de confort.*
- M'agradaria que la il·luminació durant el treball de part i el part tingués la mínima intensitat possible.*
- M'agradaria poder escoltar música (l'aportaré jo mateixa).*
- M'agradaria poder deambular durant la dilatació.*
- Prefereixo utilitzar la bata de l'hospital durant el part.*

6. MESURES DE CONFORT I MÈTODES ANALGÈSICS

El confort de la gestant és una prioritat per als professionals durant tot el part. En aquest sentit, la llevadora li donarà suport actiu amb tècniques de relaxació i mesures no farmacològiques per alleugerir-li el dolor:

- Pilota de part (esferodinàmia).
- Termoteràpia (calor lumbar amb estoretes de gel, dutxa...).
- Mobilització per permetre l'adopció de postures que disminueixin el dolor.
- Tècniques de relaxació (tècniques respiratòries, massatge...).

Li administrarem analgèsia farmacològica peridural a demanda seva durant el treball de part instaurat.

Durant el treball de part li permetrem la ingesta de líquids clars (aigua, suc sense polpa, begudes isotòniques) per evitar la cetosi. Davant de situacions excepcionals haurem de consultar la seva possibilitat d'ingesta.

- M'agradaria que se m'administrés analgèsia peridural durant el treball de part.*
- M'agradaria utilitzar només mesures d'analgèsia no farmacològiques durant el treball de part.*
- M'agradaria rebre atenció natural al part normal (protocol de part natural).*
- M'agradaria que la meua parella pogués participar activament en els recursos d'alleugeriment del dolor.*
- M'agradaria poder portar material de casa com ara màrfegues, coixins i altres com*
- M'agradaria anar ingerint begudes isotòniques (en aquest cas les portaré de casa) o continuar la ingesta d'aigua i suc clar durant el part.*

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

7. ATENCIÓ DURANT EL PERÍODE EXPULSIU (sortida del nounat)

La posició per al part, condicionada per l'administració o no d'analgèsia farmacològica, serà la que vostè trobi més còmoda, tenint sempre presents mesures de seguretat per a vostè i per al nounat.

Amb la intenció d'evitar lesions al perineu, li oferirem l'aplicació de calor humida i l'animarem a adoptar o modificar alguna posició per a la sortida del nadó.

Segons la classe d'analgèsia utilitzada, vostè pot sentir o no una sensació que li produeixi ganes d'empènyer en el tram final del part.

- M'agradaria que el professional que atén el part em guïï per començar a empènyer.*
- M'agradaria poder esperar a empènyer quan en tingui la necessitat de fer-ho.*
- Voldria que el professional que atindrà el part tingués present que he fet massatge perineal durant la gestació per prevenir lesions perineals.*
- M'agradaria que se m'apliqués calor humida al perineu al final del part per prevenir lesions perineals.*
- M'agradaria, si fos possible, adoptar una posició concreta durant el període expulsiu:*
.....

8. DESLLIURAMENT (sortida de la placenta)

Un cop hagi nascut el nadó, si no hi ha cap alteració, esperarem a pinçar i tallar el cordó umbilical de manera tardana, quan aquest deixi de bategar o dos minuts després del naixement. D'aquesta manera, el nadó rep un volum de sang provinent de la placenta que incrementa les seves reserves de ferro i prevé l'anèmia.

Si desitja fer donació de sang de cordó, haurem de fer el pinçament del cordó de manera precoç als 30 segons del naixement.

Habitualment esperem que la placenta surti de forma espontània i, un cop despresa, li administrarem oxitocina per prevenir l'hemorràgia postpart. També, segons les característiques del naixement i valorant els riscos, el professional podria recomanar la possibilitat d'administrar oxitocina abans de la sortida de la placenta, sempre un cop pinçat el cordó umbilical.

- M'agradaria que el cordó umbilical no es pinci fins que hagi deixat de bategar.*
- M'agradaria fer donació de sang de cordó a un banc públic. Per tant, entenc que el cordó umbilical s'haurà de pinçar als 30 segons.*
- M'agradaria que s'oferís al meu acompanyant la possibilitat de tallar el cordó umbilical.*

9. NAIXEMENT DEL NADÓ I PUERPERI IMMEDIAT

L'Hospital de Mataró disposa d'un protocol d'atenció immediata al nounat sa que prioritza les cures que han demostrat aportar-li benefici i endarrereix aquelles que interfereixen la bona adaptació a la vida fora del ventre matern.

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

Per aquest motiu, tindrem especial cura d'iniciar i mantenir, evitant interrupcions, el contacte precoç pell amb pell entre mare i nadó durant les dues primeres hores de vida, sempre que el benestar matern i del nadó així ho permetin.

Aquesta actuació facilita l'adaptació del nadó a la vida extrauterina alhora que li disminueix l'estrès i el plor i afavoreix l'estabilització cardiorespiratòria, l'èxit de l'alletament matern i la vinculació afectiva mare-fill-parella.

Si la mare no està disponible oferirem a la parella la possibilitat d'establir el contacte precoç pell amb pell.

Posposarem les cures rutinàries, com ara pesar el nounat i la profilaxi de la vitamina K i ocular, fins després de la primera presa d'alletament matern (aproximadament a les dues hores de vida).

No farem de forma rutinària en els moments pròxims al naixement:

- Bany del nounat.
- Aspiració oral o faríngia.
- Mesuraments antropomètrics a part del pes.
- Vestimenta del nounat.

Un cop acabi el part, si els pares ho volen, informarem els familiars que es trobin a la sala d'espera.

- M'agradaria establir immediatament, o tan aviat com sigui possible, el contacte precoç pell amb pell amb el meu fill i que aquest no s'interrompi excepte per causa mèdica materna o del nadó.*
- M'agradaria que, en cas de no trobar-me bé per establir el contacte precoç pell amb pell amb el meu fill, aquest s'ofereixi la possibilitat de fer-ho al meu acompanyant en els moments inicials i/o fins que jo pugui.*
- No desitjo establir contacte precoç pell amb pell amb el meu fill en els moments pròxims al naixement.*
- M'agradaria interrompre el contacte pell amb pell durant l'estada a la sala de parts per ensenyar el meu fill als familiars.*
- M'agradaria que el meu acompanyant pogués estar present en el moment del naixement.*
- M'agradaria que, en cas de cesària, es valorés la possibilitat que el meu acompanyant també fos a prop meu al quiròfan.*
- Accepto l'administració de la profilaxi de l'hemorràgia neonatal (vitamina K intramuscular).*
- M'agradaria que s'administrés al meu fill la profilaxi de l'hemorràgia neonatal amb vitamina K per via oral (requereix consentiment informat).*
- Accepto l'administració de la profilaxi ocular neonatal.*
- M'agradaria que s'afavorís l'inici de l'alletament matern de manera espontània per part del nadó (esperar fins que ell repti i s'agafi al mugró) amb el suport dels professionals.*

PLA DE NAIXEMENT DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

10. ESTADA A L'HOSPITAL

L'estada de la mare i el nounat és conjunta (*room-in*) i s'allarga a 48 hores en els parts vaginals i 72 hores en cas de naixement per cesària.

En els parts sense complicacions, i segons la seva evolució i la del nadó, pot plantejar a l'equip mèdic una alta precoç.

- M'agradaria obtenir l'alta precoç (a les 24 hores del part) per a mi i el nadó sempre que el nostre estat de salut ho permeti.*
- He decidit alimentar el meu fill exclusivament amb alletament matern.*
- M'agradaria que abans d'administrar qualsevol solució oral al meu fill (llet artificial, sacarosa...) se m'informi del motiu i se'm demani el consentiment.*
- He decidit alimentar el meu fill amb lactància artificial.*

11. OBSERVACIONS

Vol expressar alguna altra necessitat, desig o dubte referent a l'atenció al naixement que no hagi quedat reflectida anteriorment?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lloc i data:

Nom i signatura:

Mataró, de de 20.....

El contingut del *Pla de naixement* està basat en:

- Actualització i adaptació a Catalunya de la *Guía de práctica clínica del Sistema Nacional de Salud sobre atención al parto normal*, 2013.
- *Protocol d'atenció immediata al nounat sa en sala de parts*. Hospital de Mataró, 2012.
- *Plan de parto y nacimiento*. Ministeri de Sanitat, 2011.
- *Estrategia nacional de salud sexual y reproductiva*, 2011.
- *Guía de práctica clínica sobre la atención al parto normal*. Ministeri de Sanitat, 2010.
- *Estrategia de atención al parto normal en el Sistema Nacional de Salud*, 2008.
- *Atenció natural al part normal en gestants de baix risc: guia d'actuació de l'Hospital de Mataró*, 2007.
- *Protocol d'assistència al part i al puerperi* i *Protocol d'atenció al nadó de la Generalitat de Catalunya*, 2003.